

第七頁

Jü Chua

金華

S E E D M Y D E N

Jü Chua

SIEDMY DEN

MARENČIN PT

*Kniha vyšla s finančným príspevím
Fondu na podporu umenia*

u. fond
na podporu
umenia

© Yu Hua, 2013

THE SEVENTH DAY by Yu Hua

This translation published by arrangement with Pantheon Books,
an imprint of The Knopf Doubleday Group, a division of Penguin
Random House, LLC.

Slovak edition © Marencin PT, spol. s r. o.

Jelenia 6, SK-811 05 Bratislava

www.marencin.sk marencin@marencin.sk

Translation © Viera Lelkesová, 2016

Epilogue © Martin Slobodník, 2016

Jazyková úprava Zuzana Šmatláková

568. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-586-5

Prvý deň, prvá kapitola

V hustej hmle som vyšiel z prenajatej izby, poobzeral som sa po ľudoprázdnom meste a vydal som sa na cestu. Chcel som ísť do „pohrebného ústavu“ – teda, teraz sa to tak volá, predtým sa to volalo krematórium. Dostal som totiž predvolanie, v ktorom mi napísali, aby som sa pred deviatou bezodkladne dostavil do pohrebného ústavu – kremáciu som mal naplánovanú na pol desiatu.

Včera večer sa nocou rozliehali hrozné zvuky; nasledovali jeden za druhým, akoby postupne padali na smrť unavené budovy. Uprostred týchto zvukov som napoly bdel, napoly spal, a keď sa rozvidnelo, otvoril som dvere na byte. Tým sa zrazu zvuky vytratili, akoby som otvorením dverí stlačil akýsi zvukový vypínač. Potom som na dverách našiel prilepené to predvolanie, aby som sa dostavil do pohrebného ústavu vo veci kremácie. Písmo bolo trochu rozpité od hmly. Na dverách boli ešte dva papiere, ktoré tam viseli už viac než desať dní – upozorňovali ma na moje nedoplatky za elektrinu a vodu.

Keď som vyšiel von, celé mesto bolo zomknuté hustou hmlou, akoby už prišlo o biely deň a čiernu noc, akoby úplne stratilo ráno aj večer. Vyšiel som k zastávke autobusu – predou mnou sa na okamih vynorilo niekoľko obrysov ľudských postáv, ktoré však v mihnutí oka zasa zmizli. Opatrne som kráčal po ceste

a o chvíľu sa mi do cesty postavili autobusové zastávky, ktoré akoby z ničoho nič vyrástli spod zeme. Tušil som, že niekde nado mnou musia byť čísla autobusov – ak by tam bola 203-ka, bol by to presne autobus, ktorý som potreboval. Čísla som však nevedel rozoznať; aj keď som sa ich pokúšal pravou rukou poutierať, stále boli nejasné. Pretrel som si teda oči a zdalo sa mi, že vidím číslo 203, čiže som bol na správnej zastávke. Zmocnil sa ma však čudný pocit, akoby moje pravé oko bolo na svojom mieste, ale ľavé sa presunulo niekam k lícnej kosti. Potom sa mi zazdalo, že vedľa nosa mi niečo visí a pod bradou tiež. Chcel som si to rukou skontrolovať a zistil som, že nos nie je na mieste, kde zvykol byť a brada sa mi tiež zosunula kamsi nižšie – akosi sa mi na tvári poposúvali.

V hustej hmle sa naďalej odrážali nejasné obrysy, počul som vzdalujúce a približujúce sa ľudské hlasy – zneli ako morský príboj. Stál som tam ako vo sne a čakal na autobus číslo 203. Hmla sa mi začala vpíjať do očí. Jeden za druhým som začul niekoľko silných nárazov, ale nič som nevidel. Počul som len zvuky opakovaných nárazov. Z hmly sa vynoril autobus a otreľ sa mi o rameno. Razil si cestu zvukmi reálneho života a tie akoby v jednej chvíli explodovali – ako voda, ktorá práve zovrela.

Zostal som stáť a čakal som. Po chvíli som si domyslel, že tu určite došlo k nejakej veľkej nehode a autobus 203 nepríde, vybral som sa teda k ďalšej zastávke.

Ako som kráčal vpred, zvlhnutými očami som rozoznal snehové vločky; žiarivo poletovali v hustej hmle a jemne mi padali na vlhkú tvár. So sklonenou hlavou som zastal a sledoval som, ako sa usádzajú a pomaly mi rozjasňujú šaty.

Uvedomil som si významnosť tohto dňa: prvého dňa po mojej smrti. Nepoumýval som sa, ani som si neobliekol nič slávnostné; mal som na sebe obyčajné šaty a ošúchaný ťažký plátenný kabát, tak som sa vybral do pohrebného ústavu. Zahanbil som sa za to, aký som otrhaný, zvrtol som sa a vybral sa späť smerom, odkiaľ som prišiel.

Padajúce vločky mesto akosi rozžiarili, akoby z neho pomaly snímali aj hustú hmlu a kráčajúc po ulici som začal jasnejšie rozoznávať chodcov a vozidlá. Vrátil som sa na zastávku, z ktorej som pred chvíľou odišiel a pred očami sa mi zjavil chaotický obraz: ulicu blokovalo vyše dvadsať hlava-nehlava rozhádzaných autobusov, boli tam aj policajti a záchranka; zopár ľudí ležalo na zemi, iní sa vyhrabávali zo zdeformovaných vozov; niektorí nariekali, iní stonali a boli aj takí, ktorí nevydali ani hláska. Stál som na mieste čerstvej nehody. Na chvíľu som sa pristavil a teraz som už jasne rozoznal číslo na autobusovej zastávke – 203. Šiel som ďalej.

Vrátil som sa do prenajatej izby a zhodil zo seba nepohodlné šaty. Nahý som prešiel k umývadlu, otočil kohútikmi, dlaňou som sa ošpliechal a vtedy som si všimol, že mám po tele rezné rany. Tie boli plné prachu, drobných kamienkov a drevených triesok, opatrne som si ich teda povyberal.

Vtedy sa ozval mobil položený na posteli vedľa vankúša. Zdalo sa mi to čudné, lebo už dva mesiace nefungoval – nemal som na ňom kredit – a teraz sa zrazu rozzvonil. Vzal som ho do ruky, zatlačil som gombík a potichu prehovoril:

„Haló?“

Z telefónu sa ozvalo: „Je tam Jang Fej?“

„Áno.“

„Volám z pohrebného ústavu. Kde ste?“

„Som doma.“

„Čo robíte doma?“

„Umývam sa.“

„Už je skoro deväť hodín, a vy sa umývate?“

Podráždene som odvetil: „Hneď prídem.“

„Ponáhľajte sa a prineste si predvolanie.“

„Kde ho nájdem?“

„Visí vám na dverách.“

Zavesil. Na duši mi bolo úzko – prečo ma tak naháňajú? Položil som telefón a ďalej som si čistil rany na tele. Našiel som miskú,

do tej som nabral vodu a vymýval si z rán zvyšok rozdrobených kamienkov a triesok, tým som to celé trochu urýchlil.

Keď som už bol čistý, ešte mokrý som prešiel k šatníku, otvoril na ňom dvere a hľadal som slávnostné šaty. Nič také som vo vnútri nenašiel, ako vhodné sa mi zdalo len biele saténové pyžamo s ledva badateľným vzorom na leme. Na pupku malo červenou niťou vyšité už vyblednuté znaky „modrá slivka“ – pozostatky z obdobia krátko trvajúceho manželstva. V obchode ho pozorne vybrala moja vtedajšia žena Li Čching¹. Rozhodla sa vtedy pre dve tradičné pyžamá s ozdobnými gombíkmi; na svoje si na prednú časť vyšila moje meno, na moje zasa to jej. Po tom, ako sme sa rozviedli, som ho už na sebe nemal a teraz mi farba tohto bieleho saténového pyžama pripomínala príjemnú belosť snehových vločiek.

Otvoril som dvere na byte a pozorne som si prezrel oznámenie z pohrebného ústavu, ktoré bolo na nich prilepené. Bolo označené poznámkou „A3“ – predpokladal som, že to je číslo môjho predvolania. Odrhol som ho z dverí, opatrne poskladal a zasunul do vrečka pyžama.

Keď som sa už chystal na odchod, mal som pocit, že som na niečo zabudol. Na chvíľu som zastal medzi poletujúcimi vločkami a rozmýšľal, a vtedy mi napadlo, čo mi chýba – smútočná páska. Žil som sám, bez rodičov a potomkov, nemal za mnou kto truchliť, zostalo to teda na mne.

Vrátil som sa do bytu a v šatníku som začal hľadať čiernu látku. Hľadal som ju dosť dlho, ale jediné, čo som našiel, bolo čierne tričko. Keďže už bolo dosť staré, jeho farba bola skôr tmavosivá. Nemal som na výber, odstrihol som z neho rukáv a priviazal si ho na biely ľavý rukáv pyžama. Hoci slávnostný odev, ktorým som truchlil sám nad sebou, mal od dokonalosti ďaleko, uspokojil som sa.

Znovu sa ozval mobil.

„Jang Fej?“

„Tu som.“

„Volám z pohrebného ústavu,“ hlas znel spýtavo. „Chcete tú kremáciu alebo nie?“

Po chvíľke váhania som odpovedal: „Chcem.“

„Už je pol desiatej, meškáte.“

„Aj takáto vec sa dá zmeškať?“ spýtal som sa opatrne.

„Ak o tú kremáciu stojíte, rýchlo prídte.“

Prvý deň, druhá kapitola

Čakacia sála pohrebného ústavu bola priestorná a dôstojná. Vonku sa už hmla pomaly rozplývala, vo vnútri sa však stále držal opar. Miestnosť dobiela ožarovalo pár lúčov v tvare sviec rozvešaných po stenách, tiež mali farbu snehových vločiek. Nevieť prečo, ale biela farba ma akosi zahrievala.

V pravej časti miestnosti boli plastové stoličky pripevnené na kovovom ráme, vľavo boli do kruhov zoradené pohodlné kreslá s čajovými stolíkmi a na nich vázy s umelými kvetmi. Na plastových stoličkách sedelo veľa smútočných hostí, v kreslách ich bolo usadených len zo päť. Sedeli s pohodlne prekríženými nohami a všetci vyzerali veľmi spokojní sami so sebou. Tí na plastových stoličkách sedeli strnulo a meravo hľadeli pred seba.

Keď som vošiel, predstúpil pred mňa starček – košť a koža – oblečený v ošúchanom modrom obleku so zodranými bielymi rukavicami. Mal som dojem, že na tvári nemá ani kus mäsa, len kosti.

Pozorne sa zahľadel na moju tvár s popresúvanými črtami a potom mätko povedal: „Tak ste prišli.“

Spýtal som sa ho: „Toto je krematórium?“

„Už sa to nevolá krematórium,“ odvetil, „teraz to je pohrebný ústav.“ Dobré som vedel, že som sa zle vyjadril, akoby som sa pri vstupe do hotela opýtal, či som správne v hostinci.

Z jeho hlasu bolo cítiť nekonečnú únavu, pomyslel som si, že to nie je ten, čo mi predtým odtiaľto volal. Keď som sa ospravedlnil za meškanie, jemne potriasol hlavou a chlácholivým tónom mi povedal, že dnes majú veľa oneskorencov. Moje číslo na predvolaní už nebolo platné, pristúpil teda k stroju vydávajúcemu čísla pri dverách miestnosti a podal mi kúsok papiera.

Z A3 som sa posunul na A64, čo bol rozdiel 54 miest.

Spýtal som sa ho: „Stihnú ma ešte dnes vybaviť?“

„Každý deň nejaké čísla prepadnú,“ odpovedal.

Prstom na pravej ruke v zodranej bielej rukavici ukázal smerom k plastovým stoličkám, čím mi naznačil, aby som tam počkal, ja som však poškúľoval po kreslách. Upozornil ma, že kreslá sú vyhradené pre významných ľudí, ja osobne som spadol do bežnej kategórie plastových stoličiek. Keď som s lístkom označeným A64 prechádzal k stoličkám, začul som, ako si sám pre seba povzdychol:

„Zasa jeden úbožiak, prišiel a ani sa len neupravil.“

Sadol som si na plastovú stoličku. Chlapík v modrom obleku sa pomaly prechádzal v uličke medzi sekciou pre významných a obyčajných a vyzeral, že je hlboko pohrúžený do myšlienok. Rytmus jeho krokov pripomínal klopanie na dvere. Naďalej prichádzali oneskorenci, vítal ich svojím „tak ste prišli“, dával im nové čísla a natiiahnutou rukou ich usádzal na plastové stoličky. Jeden z oneskorencov patrila medzi významných, toho odprevadil ku kreslu.

Čakatelia sediaci na plastových stoličkách sa medzi sebou potichu rozprávali. Bavili sa aj tí šiesti v kreslách z VIP sekcie – ich hlasy boli zvučnejšie, akoby to boli speváci na pódiu; naša vrava znela len ako sprievodné zvuky orchestra pod pódium.

Rozhovor tých významných sa točil okolo smútočných šiat a urny na popol. Boli oblečení v hodvábných odevoch vysokej umeleckej hodnoty s pestrými ručne vyšitými ornamentmi, jemne pri rozhovoroch naznačovali ceny svojich šiat. Každá z nich presahovala dvadsaťtisíc jüanov. Musím uznať, že to, čo

mali na sebe, pripomínalo kráľovské róby. Potom debatovali o urnách každého z nich. Všetci ich mali vyrobené zo santalového dreva a vyzdobené jemnými vyrezávanými vzormi, každá z nich stála viac než šesťdesiatisíc jüanov. Na všetkých bol vyrytý honosný nápis: Santalový palác, Palác bieleho žeriava, Palác boha mora, Palác fénixa, Palác jednorožca, Západný santalový náhrobok.

Témy rozhovorov tam medzi nami boli rovnaké. Čakatelia na plastových stoličkách spomínali bavlnené odevy s prídavkom umelého hodvábu, ktorých cena sa pohybovala okolo tisícky jüanov. Naše urny boli z cédrového alebo iného obyčajného dreva, bez ornamentov, najdrahšia stála osemsto jüanov, najlacnejšia dvesto. Aj nápisy na urnách na tejto strane boli iného štýlu: Návrat k počiatku alebo Zostane tu po mne dobré meno.

Kým tí v kreslách sa bavili o tom, kto zaplatil najviac, my sme porovnávali, kto spravil lepší obchod. V rade predou mnou sedeli dvaja čakatelia, ktorí počas rozhovoru zistili, že si kúpili tie isté sviatočné šaty v rovnakom obchode, avšak cena jedného z nich sa od druhého líšila o päťdesiat jüanov. Ten, ktorý kúpil drahšie, sa rozvzdychal a šomral:

„Moja stará nevie zjednávať.“

Všimol som si, že všetci sediaci na stoličkách mali na sebe sviatočné šaty, zopár z nich si dokonca oblieklo smútočné šaty tradičného štýlu. Iní mali na sebe súčasnú čínsku košeľu alebo moderný západný oblek. Len ja som mal oblečené staré biele klasické čínske pyžamo. Bol som však rád, že som sa zbavil ťažkého plátenného kabátu – hoci moje pyžamo nestálo za veľa, medzi tých na plastových stoličkách som zapadol.

Nemal som však urnu, ani len takú lacnú s nápisom Návrat k počiatku alebo Zostane tu po mne dobré meno. Začalo ma to mrziť – čo bude s mojím popolom? Roztrúsia ho v širom oceáne? To nejde, to je miesto pre popol významných ľudí, prevážajú ho tam špeciálnymi lietadlami alebo námornými loďami, do mora ho vysypú za zvuku trúchlenia príbuzných a blízkych. Keď z pece

vyberú môj popol, privítajú ho metlou a lopatkou a vysypú ho do smetného koša.

Starec sediaci vedľa mňa sa ku mne obrátil, a keď zbadal moju tvár, s úžasom sa opýtal: „Ty si sa neumyl ani neupravil?“

„Umyl som sa,“ odvetil som, „sám som sa poumýval.“

„Pozri na svoju tvár,“ vraví starec, „ľavé oko máš vonku, nos ohnutý do boku a bradu máš nejakú pretiahnutú.“

Namrzene som si spomenul, že som pri umývaní zabudol na tvár. Zahanbene som odvetil: „Neupravil som sa.“

„Tvoji blízki sa o teba veľmi nepostarali,“ starec na to. „Neupravili ťa ani ti nespravili mejkap.“

Bol som sám. Môj láskavý nevlastný otec Jang Ťin-piao pred viac než rokom ochorel na smrteľnú chorobu a bez rozlúčky ma opustil. Biologickí rodičia žijú v meste na severe vzdialenom tisíc míľ a nemajú ani potuchy, že momentálne sa už zdržiavam na inom svete.

Žena sediaci vedľa mňa z druhej strany začula náš rozhovor, pohľadom si premerala moje ošatenie a spýtala sa: „Prečo tvoj sviatočný odev vyzerá ako pyžamo?“

„Mám na sebe smútočné šaty,“ odvetil som.

„Smútočné šaty?“ akoby nechápala.

„Smútočné šaty sú sviatočné šaty,“ vysvetlil jej starec, „sviatočné šaty znejú trochu lepšie.“

Všimol som si tváre oboch, obaja na nich mali hrubú vrstvu mejkapu a šminiek, akoby sa chystali vystúpiť na pódium a nie nechať sa spáliť v peci.

Jeden čakateľ sediaci pred nami sa postažoval tomu v modrom obleku: „Už tu čakáme celú večnosť a nevolali ani jedno číslo.“

„Práve prebieha rozlúčka so starostom,“ odvetil ten, čo nás pri príchode vítal, „od rána spálili len troch, potom to prerušili a čakajú, kedy príde rad na starostu – až keď to bude mať za sebou, príde rad aj na vás.“

„Prečo máme čakať, kým spália starostu?“ spýtal sa ten čakateľ.

„To ja neviem.“

„Koľko máte pecí?“ ozval sa iný čakateľ.

„Dve, jednu z dovozu, jednu domácej výroby. Tá zahraničná slúži významným osobnostiam, domáca ostatným.“

„Starosta je VIP?“

„Je.“

„Potrebujú na jeho spálenie obe pece?“

„Pri ňom použijú tú z dovozu.“

„Takže pec z dovozu je zarezervovaná pre starostu. Prečo nemôžete používať tú domácu?“

„To ja neviem, len viem, že teraz stoja obe.“

Ktosi vo VIP sekcii zamával a ten v modrom obleku tam rýchlym krokom zamieril.

„Koľko ešte bude trvať rozlúčka so starostom?“ znela otázka kohosi významného.

„To presne neviem,“ odmlčal sa a dodal: „Počítam, že ešte chvíľu, prosím o strpenie.“

Práve vstúpil ďalší z oneskorencov, a keď si vypočul ich rozhovor, podelil sa s nami o najnovšie správy: „Všetci väčší a menší úradníci z mesta, okrem toho oblastní aj okresní, to je viac ako tisícka ľudí – každý pristúpi k starostovi a rozlúči sa s ním, k tomu to nesmú uponáhľať, musia kráčať pomaly – niektorí musia aj zaplakať.“

„Čo už je na starostovi také výnimočné,“ dosť drzo poznamenal ten VIP.

Oneskoreniec pokračoval: „Skoro ráno začali, uzavreli všetky hlavné ulice v meste. Voz s pozostatkami starostu sa sem vliekol ako slimák, za ním šlo niekoľko stovák sprievodných vozidiel. Cesta, čo by inokedy zvládli za pol hodinu, im trvala hodinu a pol. Ešte teraz sú hlavné ulice uzavreté, sprepazdnia ich až po tom, ako odnesú popol starostu.“

Ak hlavné ulice v meste uzavreli, ostatné ulice sú plné áut. Spomenul som si na zvuky z reťazovej nehody v rannej hmle a na tých pár chaotických výjavov, čo som potom zazrel. Hneď nato

som si spomenul na správy o odchode starostu z tohto sveta, ktorých boli pred dvomi týždňami plné televízia aj noviny. Oficiálne správy uvádzali ako príčinu jeho smrti prepracovanosť, ktorá viedla k srdcovému infarktu, na následky ktorého nečakane zomrel. Na internete sa šírila ľudová verzia: starosta zomrel náhle na infarkt v posteli vládneho apartmánu jedného päťhviezdičkového hotela po tom, ako dosiahol orgazmus s mladúčkou modelkou. Tá, plačúc a kričiac, vystrašená vybehla na chodbu, pričom úplne zabudla, že má holý zadok.

Potom som začul, ako sa tí z kreslového sektora bavia o hroboch, tak aj my na stoličkách sme sa o nich začali rozprávať. My stoličkovní sme všetci mali zabezpečené hroby s veľkosťou jeden meter štvorcový, hroby kreslových začínali od rozmeru pol hektára. Asi začuli naše rozhovory a jeden z nich sa nahlas opýtal:

„Ako sa dá pomestiť na jednom metri štvorcovom?“

Všetci na stoličkách sme stíchli a pozorne sme sa započúvali do vravy kreslových o luxuse, ktorý nám vyrážal dych. Piaty z tých šiestich mali hroby postavené na vrchole prevysokých hôr, nasmerované k moru, zahalené oblakmi. Len jeden z nich mal hrob v jaskyni na úpätí hory, uprostred hustého lesa neďaleko horského potoka, ukrytý vo zvukoch spievajúcich vtákov; hrobka bola z prírodného kameňa, ktorý tam ležal už niekoľko sto až tisíc rokov. Vyjadril sa, že ľudia teraz venujú pozornosť prírodným produktom a on má prírodnú hrobku. Hrobky dvoch spomedzi tých piatich boli miniatúrne verzie skutočných budov – čínskej terasy a západnej vily; hrobky ďalších dvoch boli formálnejšie, vyjadrili sa, že nestoja o niečo prečakané. Posledný z nich nás svojím vyhlásením všetkých prekvapil, lebo mal rovnaký náhrobný kameň ako hrdinovia z cintorína národných hrdinov nad Námestím nebeského pokoja, ešte aj rozmermi bol rovnaký, len na náhrobku si vlastnoručný nápis Mao Ce-tunga „Hrdinovia národa žijú naveky“ zmenil na „Súduh Li Feng žije naveky“. Rukopis

Mao Ce-tunga zostal zachovaný; Liovi príbuzní vyhľadali v rukopisoch Mao Ce-tunga štyri znaky „súduh Li Feng“, nechali ich zväčšiť a vyriť do kameňa.

A nezabudol dodať: „Súduh Li Feng – to som ja.“

Jeden z významných mu povedal: „Má to v sebe určité riziko, čo ak ho vláda dá jedného dňa zbúrať?“

„O to som sa už postaral, ak ma chápete,“ vyhlásil a zdalo sa, že to má dobre premyslené, „len nesmieme dovoliť, aby to odhalili reportéri. Rodina už poverila dvanásť ľudí, aby sa o to po mojej smrti postarali, sú to všetko zdatní profíci, pod ich ochranou môžem pokojne odpočívať.“

V tej chvíli sa zrazu v čakacej sále rozsvietili dva rady stropných svetiel, prítomie sa v okamihu zmenilo na svit pravého poludnia a chlapík v modrom obleku sa rýchlo pobral k hlavným dverám.

Vošiel starosta, na sebe mal čierny oblek západného štýlu, pod ním bielu košeľu a na krku čiernu kravatu. Prešiel okolo nás s tvárou bez výrazu a s hrubou vrstvou mejkapu, obočie mal čierne a hrubé, na perách jasný rúž. Ten v modrom obleku ho privítal a pozorne ho viedol ďalej:

„Pán starosta, oddýchnite si, prosím, v luxusnej VIP sekcii pre významné osobnosti.“

Starosta mierne prikývol a nechal sa viesť. Krídla obrovských dvier v čakacej sále sa dôstojne otvorili a potom, ako starosta vošiel, znovu sa pomaly zavreli.

Významní v kreslovom sektore nevydali ani hláska, ich sektor sa s luxusnou časťou pre významné osobnosti nedal porovnať – peniaze sa moci nevyrovnali.

Zato vrava nás stoličkových neustávala, naďalej sme sa bavili o hrobch. Všetci sme vzdychali, že dnešné hroby sú drahšie ako domy. Miesta sme dostali väčšinou v preľudnenej a vzdialenej časti cintorína, kde si za meter štvorcový pýtajú tridsaťtisíc jüanov, a pritom vlastnícke práva dostávame len na dvadsaťpäť rokov. Aj domy boli drahé, ale aspoň vlastnícke práva poskytovali

na sedemdesiat rokov. Niektorí čakatelia boli rozhorčení, iní ukřivdení a robili si starosti – čo si počnú po dvadsiatich piatich rokoch? Ktovie, kam sa vyštvirá cena za hrob o dvadsaťpäť rokov a ak ju príbuzní nebudú vládať zaplatiť, z ich popola sa stane poľné hnojivo.

Jeden vpredu sediaci čakať smutne poznamenal: „Ani len umrieť si nemôžeš dovoliť!“

„Nad budúcnosťou radšej ani nepremýšľaj,“ chlácholil ho stavec sediaci vedľa mňa.

Ten stavec sa mi pochválil, že pred siedmimi rokmi si kúpil meter štvorcový hrobu za tritisíc jüanov; teraz sa cena vyšplhala už na tridsaťtisíc jüanov. Mal radosť z vlastnej predvídavosti – ak by si ho kupoval teraz, nemohol by si ho dovoliť.

„Za sedem rokov cena stúpila na desaťnásobok,“ vzdychol si.

V čakacej sále začali vyvolávať čísla. Zjavne už starostu spálili a jeho urnu prikrytú straníckou zástavou odvážal pomaly sa šínuci čierny pohrebný voz, ktorý nasledovalo niekoľko stovák rovnako pomaly idúcich áut. Zablokovanými ulicami sa začali rozliehať tóny pohrebnej hudby... Čísla významných osobností začínali písmenom V, my obyčajní sme boli označení písmenom A. Netuším, aké písmeno sa používalo na označenie vysoko významných ľudí z kategórie starostov, je dosť možné, že takíto vysoko významní ľudia číslo ani nepotrebovali.

Významné osobnosti začínajúce písmenom V už všetky odišli, nás ostatných volali veľmi rýchlo. Presne ako hovoril ten chlapík v modrom obleku – bolo veľa prázdnych čísiel, niekedy za sebou zavolali aj desať čísiel bez majiteľa. Vtedy som si všimol, že chlapík v modrom obleku stojí v uličke vedľa mňa. Keď som sa k nemu otočil, unaveným hlasom mi znovu povedal:

„Tí s prázdny m číslom nemajú hroby.“

Ani ja som nemal urnu ani hrob. Sám seba som sa spýtal: Načo som sem prišiel?

Začul som číslo A64 – to bolo moje, ale nevstal som. Keď ho trikrát zopakovali, zavolali A65, načo sa postavila žena vedľa

mňa. Mala na sebe tradičné smútočné šaty, tuším v štýle dynastie Čching, ako tak kráčala, okolo rúk jej viali dva veľké rukávy.

Starec vedľa mňa ešte čakal a pritom rozprával. Vravel o svojom hrobe – hoci je trošku ďaleko a ani dostať sa tam nie je ľahké, prostredie celkom ujde – vpredu je malé jazierko, a zasadili tam aj pár malých stromčekov. Tvrdil, že ak tam raz zájde, aj tak sa už nevráti, takže diaľka ani nedostupnosť spojov mu prekážať nebudú. Potom sa popýtal, na ktorom cintoríne mám hrob ja.

Potriasol som hlavou a povedal: „Ja hrob nemám.“

„Nemáš hrob – tak kam pôjdeš?“ užasnuto sa spýtal.

Moje telo sa automaticky postavilo a vyšlo z čakacej sály von.

Prvý deň, tretia kapitola

Znovu som sa dostal do hustej hmly medzi tancujúce snehové vločky, nemal som však potuchy, kam sa vydať. Mal som veľa pochybností – vedel som, že som zomrel, nevedel som však, ako sa to stalo.

Túlal som sa po zahmlenom meste a v pomotaných spomienkach som hľadal správny smer. Usúdil som, že by som si mal spomenúť na poslednú situáciu, v ktorej som sa pred smrťou ocitol – tá by mala byť na konci nite spomienok; ak ju nájdem, spomeniem si aj na moment vlastnej smrti. Keď sa moje myslenie zorientovalo v množstve výjavov tancujúcich v mojej hlave ako snehové vločky vo vzduchu, konečne som si na ten deň spomenul.

Ten deň mohol byť včera, predvčerom, alebo aj dnes. Isté však bolo jedno – bol to posledný deň môjho života na tom svete. Videl som, ako mi, kráčajúcemu po nejakej ulici, do tváre fúkal chladný vietor.

Kráčal som vpred, až som prišiel na námestie pred radnicou. Boli tam zhromaždené zo dve stovky ľudí protestujúcich proti demolácii nejakej budovy, nemali však v rukách transparenty ani nevykrikovali žiadne heslá, len sa spolu rozprávali o svojich problémoch. Zdalo sa mi, že všetci sú obeťami prebiehajúcich demolácií a predieral som sa medzi nimi. Stará žena s očami